

2. Voorloopig Verslag der Commissie van Rapporteurs betreff. hoofdstuk VI der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1904.

dat, zoolang de accijns niet verlaagd werd, het onmogelijk zoude wezen die smokkelarij, welke hoogst demoraliseerend op de bevolking werkt, met goed gevolg tegen te gaan niettegenstaande de groote vermeerdering van kommiezen. Bovendien waren meerdere suikerfabrieken tot liquidatie gedwongen.

Men wenschte gaarne te vernemen, of iets kan worden medegedeeld omtrent de resultaten, waartoe de commissie, door den Minister te dezer zake in het leven geroepen, gekomen was.

Naar aanleiding van de omstandigheid, dat de beschrijvingsbiljetten A en B van de bedrijfsbelasting aan de belastingschuldigen worden uitgereikt in den vorm van één dubbel vel papier, maar beide moeten worden ingevuld en onderteeekend, gebeurt het meermalen, dat een minder ontwikkelde belastingschuldige, door dien vorm in de war gebracht, verzuimt elk der beide biljetten te onderteekenen. Het gevolg van dat verzuim is, dat hij, in geval van beroep, — aangezien hij niet heeft gedaan de aangifte, waartoe hij gehouden was —, geen verlaging van den aanslag kan bekomen, tenzij hij aantoonde, dat de aanslag te hoog was.

Men meende, dat aan dit bezwaar kon worden tegemoet gekomen door de biljetten A en B wel tegelijk, maar elk afzonderlijk uit te reiken, en vroeg of daartegen overwegende bezwaren bestaan.

Volgens de wet van 26 Mei 1870 (*Staatsblad* n°. 82) kunnen nieuw ingedijkte polders boven de 500 hectaren groot, zes en dertig jaren vrijdom van verhoogde grondbelasting genieten, terwijl voor bedijkingen van geringeren omvang die vrijdom slechts voor achttien jaren is toegestaan. De leden, die deze zaak ter sprake brachten, achtten het wenschelijk, dat die zes en dertigjarige vrijdom van verhoogde grondbelasting tot alle polders en ontginningen werd uitgestrekt. Thans wordt er, ten einde dien langeren vrijdom te kunnen bekomen, steeds naar gestreefd om bij indijkingen de 500 hectaren te bereiken, waarbij dan menigmaal onrijpe of ongeschikte gronden worden opgenomen. Daardoor krijgt de zaak ten opzichte van het algemeen belang eene tegenovergestelde werking dan de wetgever zich had voorgesteld. Gaarne vernam men in deze de zienswijze van den Minister.

Art. 62. Verschillende leden hadden ernstig bezwaar tegen den aan de gemeente 's Gravenzande te verleenen financieelen steun voor het inkomen van eenen derden predikant. Zij waren van oordeel, dat er geen voldoende grond bestaat om van den aangenomen regel, dat Staat en gemeente zich onthouden van bemoeiing met de zaken der Kerk, af te wijken en hier een gevaarlijk precedent werd gesteld.

Door anderen werd hiertegen aangevoerd, dat het hier slechts geldt eene uitzondering op den regel, die ook steeds van anti-revolutionnaire zijde als juist is erkend.

Vastgesteld den 16den Januari 1904.

VAN BERCKEL.
VAN NIEROP.
WELT.
VAN LEEUWEN.
VAN DER DOES DE WILLEBOIS.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over het ontwerp van wet tot vaststelling van het XIde
hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1904.
(2)

Tegen dit wetsontwerp bestond geen bezwaar.

Vastgesteld den 16den Januari 1904.

VAN BERCKEL.
VAN NIEROP.
WELT.
VAN LEEUWEN.
VAN DER DOES DE WILLEBOIS.

VOORLOOPIG VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot vaststelling van het VIde hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1904. (2)

Het afdeelingsonderzoek van dit ontwerp van wet heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen en opmerkingen.

Beleid des Ministers.

Het door den Minister toegezegde, in bijzonderheden toegelichte plan tot stelselmatige aanschaffing van materieel voor de binnenlandsche defensie werd met belangstelling tegemoet gezien. Een lid hoopte, dat het vóór de volgende begroting zou kunnen worden ingediend. Enkele leden betwijfelden evenwel, in verband met hetgeen is voorgevallen met een vroeger werkplan van den Minister VAN DER WILCK, of men daarmede tot eene definitieve regeling van dit onderwerp zal geraken.

Van verschillende zijden werd instemming betuigd met hetgeen door den Minister is gezegd ten aanzien van de bevordering van den godsdienstzin onder de zeelieden. In dit verband werd ook de vraag gedaan, of aan boord geregeld godsdienstoefeningen worden gehouden in volle zee.

Verscheidene leden hadden met leedwezen kennis genomen van hetgeen wordt medegedeeld omtrent den afkeurenswaardigen geest die zich nu en dan onder het marinepersoneel openbaart.

Overtuigd van de noodzakelijkheid om bij de marine de tucht te handhaven en den Minister hulde brengende voor zijn optreden in deze, verklaarden zij zich bereid de Regeering te steunen in de maatregelen, die strekken kunnen om hierin te voorzien.

Nieuwe aanbouw.

Verscheidene leden wenschten het vertrouwen uit te spreken, dat de Minister niet zou aarzelen voorstellen te doen tot aanbouw van een nieuw schip, wanneer de overtuiging bij hem gevestigd is, dat dit noodig is. Nu de Minister, ook in verband met de mogelijkheid, dat ten gevolge van verbreding van de Oosterdoksloos te Amsterdam aan het op de Rijkswerf te bouwen pantserschep grootere afmeting gegeven zal kunnen worden, uitstel gewenscht acht, konden deze leden zich daarmede vereenigen. Zij hoopten, dat dit vraagstuk binnen niet al te langen tijd tot oplossing gebracht zou worden en vroegen of er uitzicht bestaat, dat zulks eerlang bekend zal kunnen zijn.

Door eenige leden werd evenwel aangedrongen op spoedige uitbreiding van het auxiliair eskader. Zij waren van oordeel, dat de omstandigheden in het Oosten daartoe aanleiding gaven.

Met het plan tot aanbouw van drie torpedobooten klein model voor de verdediging der zeegaten en binnenvaarwaters werd in een der afdeelingen instemming betuigd. Ook met het voornemen tot aanschaffen van een onderzeesche torpedoboot, ten einde proefondervindelijk te kunnen uitmaken welke waarde dit soort van vaartuigen voor onze kustverdediging heeft, kon men zich vereenigen. De snelheid dier boot bij het varen aan de oppervlakte, van slechts 8 mijl, kwam echter aan sommige leden gering voor.

Materieel.

Men betreunde de herhaalde teleurstellingen bij de dienstverrichtingen der pantserscheepen, ten gevolge van noodig gebleken reparatiën aan ketels of werktuigen, zooals met name bij de *Friesland*, welk schip na het ondergaan van eene langdurige en kostbare herstelling, niet geschikt werd bevonden om drie jaren dienst te doen in Oost-Indië, zooals in de bedoeling lag. Men hoopte, wanneer het rapport der commissie, door den Minister benoemd om een onderzoek naar den toestand van het schip in te stellen, zal zijn ingekomen, te mogen vernemen, waaraan de ongunstige toestand der ketels van dit schip te wijten was.

In een der afdeelingen verklaarde men met genoegen te zien, dat de Minister zijn aandacht blijft wijden aan de bevordering van het spoedig aanvullen van den kolenvoorraad der schepen, en het voornemen heeft daartoe meer lichters te doen aanbouwen.

2. Voorloopig Verslag der Commissie van Rapporteurs betreff. hoofdstuk VIII der Staatsbegroting voor het dienstj. 1904.

Men vertrouwde, dat daarbij ook op de hulpmiddelen en inrichtingen tot het overnemen van kolen op de schepen zelf zou worden gelet.

Personeel.

Met genoegen zag men den Minister de verbetering van de verhoudingen van het personeel der zeemacht krachtig ter hand nemen. De meeste der in dit opzicht gedane voorstellen vonden instemming.

De verhooging van het traktement der adelborsten eerste klasse werd goedgekeurd. Sommige leden zoude gaarne ook spoedig verbetering zien brengen in de inkomsten der luitenantster-zee 2de klasse, om grooter verloop bij die jonge officieren te voorkomen. Van andere zijde werd door vele leden evenwel, hoezeer de wenschelijkheid van traktementsverhoging niet ontkennende, in dit opzicht groote voorzichtigheid aanbevolen.

Kon men zich over het algemeen met de voorgestelde reorganisatie van het korps machinisten wel vereenigen, met de opleiding van korporaals-stokers tot hulpmachinisten waren sommige leden minder ingenomen. Ongaarne zagen zij de behandeling der stoomvaartuigen, zij het dan ook alleen van de kleinere schepen, brengen in handen van minder goed onderlegd personeel.

In een der afdeelingen werd de overbevolking der wachtschepen ter sprake gebracht en ontlasting daarvan door een gedeelte der onderofficieren in depot te plaatsen, nooilig geoordeeld. Men hoopte echter, dat die maatregel voor zooveel Willemsoord betrof, spoedig zou kunnen worden opgeheven door den aanbouw aldaar van eene marinekazerne.

Dat de Minister wil beproeven om zeemiliciens voor vijf jaren dienst te doen nemen bij de zeemacht, kon men billijken, na al wat daarover geschreven en gesproken was. Sommige leden hadden echter weinig gunstige verwachtingen van het resultaat, dat deze poging zou opleveren en waren van oordeel, dat de opleiding te Leiden en verder op de oefeningsschepen voor iongens en lichtmatrozen onmisbaar zal blijven. De daaraan verbonden bezwaren moest men echter trachten zooveel mogelijk op te heffen.

Door eenige leden werd aangedrongen op een beslissing omtrent reorganisatie van het korps mariniers. Zij vertrouwden, dat de Minister van Koloniën daartoe gereedelijk zou willen medewerken, door het te nemen besluit ten aanzien van de garnizoenen in Suriname en Curaçao te bespoedigen.

Verlichting.

In een der afdeelingen werd met voldoening geconstateerd, dat de vroeger zeer onvoldoende verlichting te Kijkduin is verbeterd.

Aldus vastgesteld, den 18den Januari 1904.

VAN VELZEN.

VAN WELDEREN RENGERS.

VAN ASCH VAN WIJCK.

DOJES.

HOVY.

VOORLOOPIG VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAP-
PORTEURS over het ontwerp van wet tot vaststelling
van het VIIIste hoofdstuk der Staatsbegroting voor het
dienstjaar 1904. (2)

Het afdeelingsonderzoek van het wetsontwerp gaf aanleiding tot de volgende beschouwingen en opmerkingen.

Eindeijfer.

Van verschillende zijden betreunde men de zeer groote uit-

gaven voor dit departement, welke nog steeds vermeederen en naar de meening van sommige leden eereen beletsel kunnen zijn voor het voortbestaan onzer onafhankelijkheid dan het tegendeel, daar een kleine natie als de onze deze toch niet kan handhaven door de kracht van wapenen.

Het cijfer, dat thans pl. m. 27 miljoen bedraagt en met de uitgaven voor Marine tot meer dan 44 miljoen klimt, gaat naar de meening van deze leden eigenlijk reeds onze krachten te boven, en op deze wijze voortgaande zal voorzeker eerlang de tijd aanbreken, dat wij de kosten niet meer kunnen dragen. Daarom zou, naar hunne meening, althans een zeker bedrag moeten worden aangenomen, dat niet mag worden overschreden, zooals men in elke huishouding doet, waar men gewoon is de tering naar de nering te zetten. Hiermede wilden deze leden evenwel geen afkeuring uitspreken over het beleid van dezen Minister, die in de gegeven omstandigheden niet anders zou hebben mogen doen.

Ofschoon vele andere leden mede betreuren, dat zulke aanzienlijke bedragen moeten worden besteed aan de weerbaarmaking van het vaderland, zouden zij niet gaarne hun instemming wenschen te betuigen met hetgeen gezegd is omtrent de onmogelijkheid van verdediging onzer onafhankelijkheid. Naar hun gevoelen is het in ieder geval dure plicht die maatregelen te nemen, welke ons volk in staat stellen zich tegen een eventueel aanval met alle kracht te verdedigen, opdat wij ook tegenover de andere mogendheden den indruk bestendigen een onafhankelijke Staat te kunnen zijn.

Wel trok ook hen het denkbeeld aan, zooveel mogelijk te vereenvoudigen. Dat zulks niet zou kunnen geschieden, werd door hen betwijfeld. Zij wezen bijv. op de mogelijkheid om bij het wapen der genie meer gebruik te maken van de diensten van burger-ingenieurs, evenzoo om in kleinere garnizoensplaatsen gebruik te maken van burger-geneeskundigen en plaatselijke gasthuizen, ter vervanging van officieren van gezondheid en militaire hospitalen. De gedachte om eens vooral een som vast te stellen, die niet zou mogen overschreden worden, lachte ook hun toe. Sommige leden drougen er op aan, dat een Commissie zou worden benoemd om te onderzoeken of het niet mogelijk zou zijn het budget van het Departement van Oorlog op een lager cijfer te brengen.

In een der afdeelingen ondervonden de klachten tegen de stijging van de uitgaven voor onze defensie tegenspraak. Eenige leden stelden er prijs op te verklaren, dat naar hunne meening in vergelijking met andere landen de uitgaven voor de defensie bij ons niet hoog zijn te noemen.

Andere leden gaven wel toe, dat het eindeijfer hoog is, doch waren van oordeel, dat wanneer men nagaat, hoeveel voor de levende strijdkrachten wordt uitgegeven het bedrag overigens niet zoo buitengewoon genoemd kan worden.

De wenschelijkheid werd dan ook in dit verband uitgesproken een algemeen overzicht te doen opstellen van de uitgaven uit de Militiewet 1901 voortvloeiende, welke de raming belangrijk hebben overtroffen. De aan de uitvoering verbonden kosten zijn steeds stijgende en ook de uitgaven voor de landweer worden langzamerhand grooter.

Men meende, dat het thans wel mogelijk zou zijn een overzicht te geven van de kosten, die de uitvoering dezer wetten zal medebrengen, wanneer zij in volle werking zullen zijn.

Comptabiliteit.

Van verschillende zijden werd nogmaals de aandacht gevestigd op de onregelmatigheden, welke het comptabel beheer van het Departement van Oorlog steeds schijnen aan te kleven. Eenige leden konden zich bij het antwoord omtrent dit punt door den Minister aan de Tweede Kamer gegeven bezwaarlijk nederleggen en waren van oordeel, dat geen pogingen onbeproefd moesten blijven om een hoofdamtenaar aan het Departement te verbinden, bekwaam om de comptabiliteit op afdoende wijze te regelen.

Bevordering van officieren.

Bij de discussie over de Bevorderingswet voor de landmacht 1902, *Handelingen* 1ste Kamer, bladz. 286, heeft de Minister van Oorlog in zijn antwoord op de rede van den heer VAN BONEVAL FAURE, omtrent het invullen van de beoordeelingslijsten van